

kazni, ker je ravnal res v silobranu. Dokazana je popolna nedolžnost Dolinšek Franca.

Plaz iz kamenja je podsul pri Krškem 10letnega Drageca Ovsenjak. Po prepeljavi v bolnico je dečko izdahnil.

Zanimiva ugotovitev. Ime avstrijskega kancelarja dr. Schuschnigga priča, da so morali biti njegovi predniki Slovenci. Kancelerjev stari oče in mati sta bila zavedna koroška Slovenca. Stari oče je bival pred smrtjo stalno v Pliberku, kjer je bil celo osovražen radi svoje slovenske narodnosti pri Nemcih in nemškutarjih.

Zruženje trgovcev za mesto Maribor javlja, da bodo trgovine v Mariboru na praznik dne 8. septembra samo dopoldne odprte.

Nič ji ne pomaga, če se še bolj drži in skriva — umazanost v perilu. Bela in gosta pena **Zlatorog-ovega mila** jo gotovo najde, raztopi in odplavi. Zato vse vpitje nič ne pomaga: Kdor hoče poceni prati in imeti belo in duhteče perilo, mora prati z **Zlatorogom!** V **Zlatorogu** tiči vsa tajna in umetnost, imeti snežno belo in trdno perilo. Gospa, poskusite tudi Vi prati z **Zlatorogovim milom** in kmalu bota nerazdružljiva prijateljica. **Zlatorogovo milo** je res dobro in — domače. Zato zahtevajte pri svojem trgovcu, vedno izrecno le **Zlatorogovo milo!**

Križ na Donački gori. V spomin 1900letnice odrešenja naj stoji križ na Donački gori. Kupite razglednice tega spomenika in knjižico: »Ob solnčnem vzhodu«, ki jo je spisal dr. Merhar. Razglednice so po 1 Din, knjižice po 5 Din. Čisti dobiček gre za spomenik. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Čitanka za prvi razred. Dosedaj vpeljana Widrova čitanka za prvi razred je pošla. Na razpolago je še Majcenova »Prva čitanka«. Priporočamo vsem šolskim vodstvom, da naročijo to knjigo, katere cena je samo 5 Din. — Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Stvarni pouk v prvem razredu. Strokovnjska knjiga, ki jo potrebuje vsak učitelj, kateri uči v prvem razredu, je še nekaj izvodov na razpolago. Naroča se pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, tel. 23-58, zopet otvorjen. Prosta izbira zdravnikov. Cene zmerne. Vodja primarij dr. Černič. 867

Hermes enoletni trgovski tečaj Slovenskega trgovskega društva, Maribor, Zrnskega trg, vpisuje dnevno. Zahtevajte prospekte. 687

Pri pomanjkanju teka, kislem vzpehavanju, slabemu želodcu, leni prebavi, črevesnem zaganjenju, napihnjenosti, motnjah presnavljanja, srbečici, oporišču, osvobodil naravna »Franc Jožefova« voda telo vseh nabavnih strupov gnilobe.

Obžalovanja vredni slučaji.

Obešenega so našli v Črni na vratih pokopališčne kapele 57letnega rudarja Ignacija Orešnik, ki je delal 37 let kot rudar.

Žrtev požigalčeve roke je postalo 15. avgusta zvečer na Spodnji Polskavi lepo urejeno gospodarsko poslopje g. Kobana. Za požig si je izbral hudoba nalašč praznik, ko je bilo mnogo gasilcev iz sosednih vasi in krajev odsotnih.

Žrtev v noči podir knjenega požara je postalo gospodarsko poslopje Antona Bombeka, posestnika v Starošincih, občina Cirkovce pri Pragerskem. Z delne zavarovalnino krita škoda znaša 30.000 dinarjev.

Smrtno nevarne poškodbe sta prizadela dva neznanca v noči v vasi Gradšče pri Leskovcu v Halozah Jakobu Topolovcu, pos. sinu. Napadeni je dobil tako opasne poškodbe, da ni za prevoz v bolnico in je njegovo stanje obupno.

Pod vlak. V Zagradu pri Celju je povozil vlak 62letno služkinjo Katarino Stegenšek iz Spodnje Hudinje. Starka je umrla po prevozu v bolnico.

Umor. V vasi Gošič, občina Begunje nad Cerknico na Kranjskem je bila umorjena v noči od 16. na 17. avgusta 80letna vdova Marija Tekavec. Do tega umora je prišlo, ker je motila starka tatu njenih hrušk.

Obračun s smrtnim izidom. Na nočnem povratku iz gostilne sta pričela delavca: 26letni Stanko Šeliga in 37letni

Francija izganja rudarje iz Poljske ki morajo zapustiti francoski rudokop v Escarpelle, v od žandarjev zastraženih vagonih.

Ogromni skupni grob iz predavnine.

Ob izlivu ruske reke Lene, dva dni hoda od pokrajine Bulun, ki se razprostira ob najbolj severnem koncu Sibirije, so odkrili ribiči pred kratkem ogromno pokopališče mamutov (izumrla žival, ki je bila podobna slonu), ki je največje, kar so jih odkrili doslej. Tamkaj najdene predzgodovinske živali so ležale v močvirju, ki se je letos radi izredne vročine raztalilo, kar se gotovo ni zgodilo bogznanj koliko tisoč let. Led je trupla mamutov tako dobro ohranil, da se je držalo kosti še celo meso, ki je seve pričelo razpadati, ko so ga pregreli soln-

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

K večnemu počitku niso mogli biti skriti v ugaslem ognjeniškem žrelu navadni Indijanci, pač pa kralji, knezi ali višji duhovniki ter sploh imenitniki. Po šegi Aztekov zadnja počivališča njihovih mogotcev niso bila brez okraskov in brez dragocenih daril pokojnemu. Grobnice kraljev Aztekov so bile prave zakladnice in tako je moralo biti prvotno tudi v tem slučaju.

Kedo je iztaknil to grobnico? Kedo jo je oropal do edinih ostankov človeških kosti? Ti dve vprašanji sta begali po naših glavah, ko je uganil Jack Stackleton naše misli in razlagal:

»Mehika je bila vendar od prvega zavojevalca Cortesa do današnjega predsednika Callesa torišče revolucij, pobojev ter pokoljev od zgoraj navzdol. Finančno stanje Mehike je bilo, kar se tiče državne blagajne, vedno pod ničlo. Če hoče kedo vprizarjati krvave revolucije, rabi za to

6 dobro plačano vojaštvo, orožje ter municijo. In vsega tega je bilo v Mehiki vedno dovolj. Razni mehiški predsedniki, generali in tolovajski poglavarji, ki so se pulili ter grizli na smrt za vladni prestol, so izdajali za prekucije pravo zlato. Zastonj in za nič vreden papir ne bo nikdo nosil življenja na trg za kakega trinoškega generala sumljivega izvora. Ali ne leži kot na dlani, da so se vršili najbrž vsi številni mehiški prevrati s pomočjo zlata in dragocenosti iz azteških grobnic, ali bolje izraženo: zakladnic! Tudi v to ognjeniško žrelo je segel pred nami z roparsko roko kak mehiški prekucuh in si je natrpal žepe s suhim zlatom za krvavi ples med sorojaki.«

Vsi smo pritrdili Jacku, saj tako se je gotovo tudi zgodilo, ker se nahaja otok ne daleč od mehiške obali. Vsekako smo došli prepozno in smo se morali zadovoljiti s tem, da smo poslali po fotografa, ki je posnel žalostne preostanke nekdanjega azteškega bogastva. Fotografirali smo tudi precej dobro ohranjene napise v nam neznanih slikah ter vijugah, da jih bo prečital pozneje kak vseučiliščni učenjak.

Pregledali smo pred odhodom še enkrat iz-

Leopold Malni v Ljubljani iz ljubosumnosti krvav obračun. Najprej je prizadjal Šeliga Malnu tri krvave rane, nato je Malni potegnil nož in je prerezal Šeliga na vratu žilo-odvodnico. Zadeti se je zgrudil mrtev, Malni se je javil sam policiji.

*

Slovenska Krajina.

Črnonovci. Dne 16. avgusta je bilo pri nas premovanje goveje živine. Ves program se je izvršil slovesno in lepo. Ves čas premovanja je igrala naša domača godba na pihala. Živine, posebno krav, je bilo veliko in nekatere zelo lepe. Banska uprava je v ta namen dala na razpolago nekaj nad 5000 Din. Prvo nagrado je dobil tuk. cestni nadzornik g. Cigan za svojo lepo kravo. Seleksijsko društvo je po premovanju priredilo v gostilni Bauer banket za povabljenе goste, katerega so se udeležili g. Venko in ostali banski zastopniki, kmetijski referent g. Lipovec, srezki živinozdravnik g. Sok s sinom, g. Mikuž, domači predsednik občine in še drugi. Hitro je ob sviranju godbe minil lepi večer. — Prosvetno društvo je imelo dne 12. t. m. po doglem času obč. zbor, katerega se je pa udeležilo zelo malo članov. Izvoljen je bil novi odbor in sicer za predsednika trgovec g. Žerdin Martin, ki je društvo predsedoval tudi pred razpustom. — Na Srednji Bistrici smo dobili novega mizarja Glavač Otona, ki je naš naročnik. — Ljudje dobivajo položnice za davke. Nekateri pod nobenim pogojem ne bodo mogli plačati davkov. Lansko leto si je marsikdo odtrgal od ust in je prodal nekaj žita za davek. Letos pa je bilo žita zelo malo in če kdo nima niti za sol, je jasno, da tudi davkov ne more plačati. Naši ljudje so vedno redno plačevali davke, če so le količkaj mogli, letos pa pravijo, da jim naj vzamejo otroke. Nekaj se mora narediti, ali dvigniti cene živini in kmečkim pridelkom, ali se pa naj nekaj davkov odpíše. Človek, ki je gospodarsko uničen in skoraj obupan, je pripravljen na vse, tudi na najhujše. Tega bi se naj zavedati tudi tisti, v čigar rokah je usoda naših kmetov. Če je struna prenapeta, počl.

VSEM JOŽICAM IN JOŽEFOM!

Ali ste kedaj že kaj storili v čast svojemu patronu sv. Jožefu? Zdaj imate prav lepo priliko za to, ko vas prosi predstojništvo cerkve sv. Jožefa v Studencih pri Mariboru, da pomagate pri popravilu te cerkve, ki ji sicer grozi razpad. Popravila so tako nujna, da jih tudi v tem času krize ni več mogoče odlagati. Sv. Jožef naj vam povrne vse, kar boste storili za njegovo cerkev. Za vse darovalce se bodo stalno služile tudi sv. maše v tej cerkvi. Priporoča se cerkev sv. Jožefa v Studencih pri Mariboru.

Razno iz Slovenske Krajine. Pretekli teden se je pripeljalo k nam 35 izletnikov od Sv. Jurija ob južni žel. ter so si ogledali kmetijsko žolo v Rakičanu, semenogojško postajo v Beltincih ter lepo živino, čebelnjake in kmet. orodje v Nedežici pri g. Bakanu, nakar so se odpeljali v Turnišče, kjer so imeli pripravljeno kosilo. Druga ekskurzija pa je prišla dne 13. t. m. iz Jarenine in okolice, okrog 30, pod vodstvom tamk. mil. g. kanonika. Te so bolj zanimali kraji, zato so si ogledali kmet. šolo v Rakičanu, Soboto, po g. Plečnikovem načrtu zgrajeno cerkev v Bogojlni in ostale kraje Prekmurja. Toda radi slabega vremena so se slednji najbrž bolj slabo počutili. Želimo, da taki izletniki še radi pridejo med nas, ker se edino na ta način lahko natančneje spoznamo!

Turnišče. Prejšnji četrtek dne 9. t. m. se je pri nas vršil glavni živinski sejem. Na sejem so prignali mnogo živine, a kupci so jo prodali za sramotno nizko ceno. Kmetje bi živino radi prodali, ker imajo radi sušnega leta le malo krme. — Isti teden se je pri nas vršilo kopunjenje petelinov, kar je še pri nas novost. — V sredo na praznik Marijinega Vnebovzetja smo imeli pri nas največje prošenje v letu. Na prošenje je prišlo tudi več romarjev, da so se poklonili nebeški Materi. Slovesno sveto mašo je opravil g. Koren. On je tudi pridigal. Ljudje so ga pozorno poslušali ter so se čudili njegovi korajži, kajti pred enim mesecem

je Bogu daroval prvo daritev, sedaj pa je že domačemu ljudstvu pridigoval. Govoril je o smrti ter o Materi božji. Njegove vznešene besede so na vernike napravile globok vtis.

Turnišče. Dne 15. avgusta, na praznik Marijinega Vnebovzetja, je naša gasilska četa pod pokroviteljstvom sreskega načelnika dr. Kratina nad vse slovesno proslavila 10letni jubilej svojega obstoja in to s sledečim sporedom: Na predvečer proslave so gasilci v spremstvu godbe odkorakali na pokopališče h grobovom pokojnih tovarišev. Tam je g. predsednik Litrop, sedanji župan, po pozdravnem govoru predal besedo g. poveljniku Gorkoš Štefanu, ki se je v globokem govoru spominjal pokojnih tovarišev gasilcev in blagopokojne botre brizgalne gospe Margite Rono, ki so vsi morali v prerani grob po večno plačilo za svoje zemeljsko delo. Ob njegovih globokih besedah se je marsikatero oko crosilo ter napolnilo s solzami, zlasti oči pokojnikovih sorodnikov. Govornik je omenjal, da pokojnim ne morejo dati drugih darov, kakor sveže cvetlice in tople molitve. Po govoru so položili štirim pok. tovarišem in botri na grobove vence ter so pevci zapeli »Vigred se povrne« in »Gozdlič je že zelen«. Tudi godba je zaigrala. Na večer istega dne se je po trgu vršila bakljada, ki je v Turnišču doslej bila najbrž edina. Po bakljadi se je v »Centralni gostilni« vršil slavnostni občni zbor. Dobro in izčrpno poročilo 10letnega dela je podal g. Gorkoš. Ob koncu govora je govornik vzkliknil kralju in domovini. Vsi navzoči so se z glasnim vzklikanjem pridružili svojemu poveljniku in s tem izrazili svojo zvestobo in vdanost kralju in domovini. Na glavni dan proslave pa je bila v jutranjih urah budnica in nato sprejem bratskih čet. Okrog 9. ure pa je prispel pokrovitelj proslave g. sreski načelnik dr. Kratin, katerega so pri cerkvi prav svečano sprejeli. V imeu gasilcev ga je pozdravil ter se mu zahvalil za obisk in naklonjenost g. predsednik in župan turniške občine g. Štefan Litrop. Z vidnim zadovoljstvom se je g. sreski načelnik za pozdrave zahvalil ter žel odobravanje za pri srčne besede. Ob desetih so bile združene gasilske čete pri slovesni službi božji, po maši pa so se vrnile pred gasilni dom in od tam na vrtno veselico, ki so jo gasilci priredili pri

ropano grobniško dvorano. Pri zadnjem ogledu je zadel zdravnik na več lukenj, ki so vodile še globokeje v notrajnost ugaslega ognjenika. Novo odkrite odprtine so nas zopet podžgale v upu: Kaj, če je pod prvo grobnico še druga in morda nedotaknjena?

Brž so me spuščali po vrvi z že prej omejneno jamsko opremo. Luknja je bila dolga, ozka kakor kak dimnik in je bilo prosto gibanje v njej precej omejeno. Z nogami in telesom sem lomil pri prodiranju peščenec, ki je torkljal po votlini navzdol pred menoj in štrbunkal v globokejšo vodo. Odkod voda na sredini žrela? Ko bi se spuščal v kapniško jamo iz apnenca, bi moral slej ali prej priti do vode. Ognjenik, peščenec in na dnu voda — te uganke niso šle v račun mojim dotedanjam izkušnjam. Glasni štrbunki v vodo so me opominjali, naj bom previden pri nadaljevanju pota, da kje ne utonem pri iskanju starih zakladov v zagonetnem podzemeljskem jezeru. Nalašč sem prožil kamenje, da sem iz njegovega štrbunkanja sklepal na bližino vodnega bazena. Navzgor sem telefoniral novo odkritje in jih prosil, naj me spuščajo prav pre-

vidno ter počasi, da ne zaidem v vodno past, iz katere bi ne bilo izhoda.

Še par metrov globokeje . . . Zabingljal sem prosto na vrvi in z nogami sem lahko klatil neovirano okrog. Spuščal sem se v večji prostor, ki je bil napolnjen z vodo. Še meter nižje in v oči mi je buknila od dveh strani dnevna svetloba. Visel sem le na vrvi brez vsake opore za roke in noge. Sedaj sem se ozrl pod se, kam in kako globoko še moram, da bom presodil obseg in površino vode. Pogled v globočino je mene tirolskega orjaka po telesu pretresel od nožnega palca do temena. Kar sem zagledal pod seboj, me je trenutno tako iznenadilo ter prestrašilo, da sem zaklical v telefon, naj me takoj izvlečejo.

Pod menoj je mrgolelo krokodilov — velikih ter majhnih, ki so vsi odpirali na stežaj strašna žrela, ko se jim je bližala od stropa neznana prikazen. Na dnu ognjeniškega žrela, kar se tiče njegove iznadvodne površine, je bilo v izdolbini v vulkanski stožec morje, ki se je pretakalo skozi hrib od dveh strani. Zelo prostorna votlina je bila od solnca razsvetljena, da je bilo v njej svetlo kakor zunaj na prostem. A odkod grozni kro-

čni žarki. V tem slučaju gre za okostja velikanskih ter odraslih živali, ki morajo biti po sodbi strokovnjakov stara 50 tisoč let. Vsi znaki kažejo, da je poginila čreda mamutov vsled nepričakovane nesreče. Par prednjih zobov ali okljev, kakor jih ima slon, od enega mamutbika tehtal 170 kg. Najdena okostja bodo razdelili na razne ruske muzeje.

==

Najboljša pridiga za mir so naslednje številke.

Mednarodni delovni urad v Ženevi je izdal novo statistiko o vojnih izgubah. Po tej statistiki je na bojnih poljih sodelovalo 70 milijonov ljudi, več